

Torjuntatoimet influenssaepidemiassa

1 Ohje ympärivuorokautista hoitoa antaviin yksiköihin

Ohje on tarkoitettu hygieniavastaaville käyttöön laitoksen omien toimintaohjeiden pohjaksi. Paikallisesti tulee kuitenkin päättää, mihin torjuntatoimiin ryhdytään.

2 Epidemiaepäily

COVID-19 ja influenssa esiintyvät epidemiana samanaikaisesti ja taudinkuvat muistuttavat toisiinsa. Niitä ei voida luotettavasti erottaa toisistaan ilman testausta. **Mikäli yksikössä sairastuu useita asukkaita lyhyen ajan sisällä, on epidemia mahdollinen.**

3 Mikrobiologinen diagnoosi

Oireisista asukkaista otetaan **pocABRC (KL 22360)** nenänielutikkunäyte. Testi sisältää influenssa A/B-, RS- ja COVID-19 viruksien PCR-testit. **Epidemiatilanteessa riittää useimmiten näyte 2–3 asukkaalta.**

- Näytteenottotikkuna nenänielutikku (ZEPIDO80) ja kuljetusputki (ZEPIDO48)
- Näytteenottajan tulee suojautua: nestettä hylkivä suojatakki tai hihallinen suojaesiliina, venttiilitön FFP2 tai FFP3-hengityssuojain, kasvovisiiri tai suojalasit ja suojakäsineet.

4 Toimenpiteet yksikössä, kun usealla asukkaalla on todettu influenssa ja epäillään epidemiaa

- Influenssaan sairastuneita asukkaita hoidetaan pisaravarotoimin 5 vrk oireiden alusta tai 3 vrk mahdollisen lääkehoidon alusta. Mahdollisuuksien mukaan sairastuneet kohortoidaan samaan huoneeseen, mikäli he eivät asu yhden hengen huoneissa.
- Henkilökunta käyttää epidemian aikana kaikissa tilanteissa kirurgista suu-nenäsuojainta (tai venttiilitöntä FFP2 hengityksensuojainta)
- Asukkaalle neuvotaan yskimis- ja käsihygienia: yskittää/aivastetaan nenäliinaan, kädet pestään vedellä ja saippualla sen jälkeen ja desinfioidaan mahdollisuuksien mukaan.
- Asukkaiden yhteisiä kokoontumisia rajoitetaan yksikössä (ruokailu omista huoneista).
- Osaston johdon ja kunnan tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa arvioidaan, onko tarvetta/mahdollista rajoittaa uusien asukkaiden ottamista yksikköön.
- Omaisia ja vierailijoita informoidaan tartuntariskistä osastolla. Vierailijoille neuvotaan käsihygienia. Tarvittaessa vierailuja rajoitetaan.

- Osastolla ja asukashuoneissa kiinnitetään erityisesti huomio päivittäiseen siivoukseen, huomioiden kosketuspinnat.
- Lääkäri arvioi, keille influenssaan sairastuneille aloitetaan lääkehoito, Tamiflu 75 mg x2 (munuaisen vajaatoiminnassa annos pienempi). Jos se aloitetaan, se tulisi aloittaa ennen kuin oireiden alusta on kulunut 2–4 vrk. Lääkkeistä saatava hyöty on sitä suurempi, mitä aikaisemmin lääkitys aloitetaan.
- Lääkäri arvioi, aloitetaanko myös oireettomille asukkaille epidemian rajaamiseksi Tamiflu 75 mg x 1 (munuaisen vajaatoiminnassa annos pienempi). Profylaksia jatketaan, kunnes viimeisestä sairastapauksesta on kulunut vähintään 7 pvää.
- Kaikille rokottamattomille potilaille ja henkilökuntaan kuuluville annetaan influenssarokote

5 Rivilista epidemian seuraamiseksi

Osastonhoitaja, -lääkäri tai epidemian selvityksestä vastaava muu henkilö, kuten hygieniavastaava kirjaa ns. **rivilistaan** kaikista sairastuneiksi epäillyistä seuraavat tiedot: asukas/henkilökunta, nimi, huone, vuodepaikka oireiden alkamisajankohta ja oireet.

Epidemiasta ilmoitetaan sairaanhoitopiirille (mobiiliyksikko@hus.fi ja hyksepidemiologia@hus.fi) ja sen kunnan, jossa yksikkö sijaitsee, tartuntatautihoitajalle. Ongelmatapauksissa epidemian määrittämisestä ja torjunnasta voi konsultoida HUS:n Mobiiliyksikön hygieniahoitajaa (Jaana Vatanen 050 427 0982) tai infektiolääkäreitä (keskus 09-4711).

6 Tietoa influenssasta

Mikä on influenssa ja miten se tarttuu?

Influenssa on influenssavirusten (tyypit A ja B) aiheuttama äkillinen ylempien hengitysteiden tulehdus. Influenssaan sairastunut henkilö erittää virusta hengitysteihinsä ja voi tartuttaa taudin toiseen henkilöön joko pisaratartuntana yskiessä tai käsien välityksellä niistäessä. Tartunnan saanut henkilö on tartuttava jo päivää ennen oireiden alkua ja 3–7 päivän ajan tämän jälkeen. Taudin itämisäika tartunnasta oireiden alkuun on yleensä 2–3 päivää.

Millaisia oireita influenssa aiheuttaa?

Influenssa alkaa tyypillisesti nopeasti nousevalla korkealla kuumeella ja siihen liittyy lihaskipua, päänsärkyä ja huonovointisuutta. Kuumeen laskettua ilmaantuu kuivaa yskää, kurkkukipua, nuhaa ja nenän tukkoisuutta kuten tavallisessa nuhakuumeessa. Iäkkäillä oireet voivat olla lievät ja epämääräiset.

Influenssan ehkäisy ja hoito

Tärkein keino ehkäistä influenssaa ovat rokotukset. Lisää tietoja influenssarokotuksista ja riskiryhmistä löytyy THL:n internetsivuilta. Influenssavirusten lisääntymistä estäviä lääkkeitä on käytössä, ja ne soveltuvat sekä ennaltaehkäisyyn että hoitoon. Ennaltaehkäisevässä käytössä niillä voidaan estää influenssan puhkeaminen noin 70–90 % tartunnan saaneista. Influenssalääkkeet voivat lyhentää taudinkestoa ja lieventää vaikeusastetta edellyttäen, että lääkitys aloitetaan 48 tunnin sisällä ensimmäisistä oireista.

Hoito-ohje | HUS | Infektiosairauksien klinikka | Laatijat: Mobiiliyksikkö | Hyväksyjä: Katariina Kainulainen | 17.1.2023